

Okos vidék

Az okos vidék létrejöttének és fenntartásának egyik kulcsa, a legjobb képességű fiatalok helyben maradása. Ennek okot kell adni. A digitalizáció térhódítása kapcsán ma már egy infrastrukturálisan jól felszerelt vidéki környezetben is elérhetők a globalizáció értékei. Amíg kb. egy évtizede még úgy gondolkodtunk, hogy egy jelentős trend, innováció majd 3-5 éven belül "begyűrűzik" hozzánk is, addig ma már a globális egyidejűség (kozmo-lokalizáció) érvényesül.

A legjobb képességű fiatalok globális világban élnek, bárhol is legyenek. Ha nem kapják meg a képességüknek megfelelő kihívásokat, akkor elmennek az adott területről. Ezért úgy gondolom, hogy az "okos vidék" koncepciót a jövőnek kell tervezni. A jelen legfontosabb feladata a felzárkózás, a jövő pedig a globális egyidejűség lehetőségének megteremtése.

A digitalizáció és az exponenciális növekedés/változás korában a HR szakma legnagyobb kihívása a nem ismert jövőhöz való alkalmazkodás képességének kialakítása. Leegyszerűsítve azt mondhatjuk, hogy 10 mai óvodásból 7 olyan szakmában fog dolgozni felnőttként, ami ma még nem létezik. Ez a vidéki lakosságot is érinti. Az USA-ban az Obama adminisztráció alatt létrejöttek és megerősödtek azok az ún. makerspace-k, amelyek eredeti elképzelésük szerint amolyan "csináld magad" felhozó központok voltak, éppen afelzárkóztatás értelmében. Ebből egy évtized alatt megerősödött az ún. maker mozgalom, melynek egy sajátos változata jött létre Európában. Ezek a helyek ma már nemcsak felhozó-, sokkal inkább innovációs központokká nőttek ki magukat. 2017-től pedig egyre erősödik a helyi gyártás szerepe is.

Ebbe az európai koncepcióba ágyazódhat be a meglévő közösségi terek funkcióbővítése, melyről itt olvashatunk többet: [A 10 legfontosabb tér egy sikeres XXI. századi közkönyvtárban](#)

Csak felsorolva (zárójelben a megjegyzéseimmel):

- Fogadótér (általában megvan, de nem feltétlenül felhasználóbarát)
- Kávézó (a közösségi tereink nincsenek felkészülve a saját önálló vendéglátáshoz kapcsolódó közösség szervező funkcióra – ezt a gazdálkodásuk sem teszi lehetővé)
- Könyvesbolt a könyvtárba (vagy bármilyen bolt – a probléma ugyanaz, mint a kávézó esetén)
- Sokgenerációs nappali (hiányzó funkció, pedig a közösség szervezés és közösségfejlesztés fontos eleme)
- Egy koszos helyiség (vagyis egy makerspace, barkácműhely, korszerű technológiákkal – 3D nyomtatás, robotika, lézervágás, CNC marás és hagyományos barkács funkciók stb.)
- Közös rendezvényterem (általában adott, de csak kevésbé felhasználóbarát)
- Csendesebb olvasóterem (adott)
- Üzleti inkubátor tér (coworking-közösségi iroda és ehhez kapcsolódó mentorálás, amely jelentős vállalkozás- és üzleti kultúra-fejlesztő, voltaképpen térségi innovációs tényező)
- Pop-up library
- Közös kert

A kiemelt funkciók a közösségi vállalkozói és így a közvetlen értékteremtő funkciók megjelenése a közösségi térben, a ma jelen lévő közvetett értékteremtő funkciók mellett.

Vagyis a meglévő közösségi helyek (közművelődési intézmények, könyvtárak) szűkös erőforrások miatt jelenleg tapasztalható versenyhelyzetét célszerű lenne feloldani egy új típusú közösségi tér kialakításának koncepciójával és az erőforrások egyesítésével.

Ez az újragondolás az IKSZT-k kialakításával elkezdődött, de megtorpant. Az innovációs kultúra termék- és

szolgáltatásfejlesztési metódusai (gyors forgású fejlesztési ciklusok) segítségével kifejleszthető lenne egy olyan új típusú közösségi tér, amely képes generálni azokat az új típusú közösségeket, amelyek nem öncélúan, hanem az életminőség fejlesztése céljából szerveződnek. Ezek azok a [közösségi vállalkozások](#), ahol a közösségi minőségek (közösségszervezés, közösségfejlesztés, közösségi gazdálkodás – voltaképpen települési szinten megvalósuló HR funkciók) létrejönnek.

Fontos lenne tehát, a meglévő közösségi terek új, a globális trendeknek és a vidék felzárkózásának- és fejlődésének megfelelő funkciókkal való felruházása. Ehhez infrastrukturálisan a meglévő közösségi tér hálózat jó alapot ad, de nem nyújt elégséges feltételt. A felzárkóztató technikai feltételek (szélessávú internet stb.) mellett célszerű kiépíteni a közösségi iroda (coworking) és közösségi műhely (makerspace) típusú tereket. Kapcsolva a kiegészítő funkciókat, mentorálás, inkubáció stb. A legfontosabb kihívást ebben a folyamatban a hatékony és produktív szemléletmód kialakítása jelenti, mely képzésekkel, műhelymunkával, mentorálással és közvetlen érdekeltiséggel érhető el. Vagyis a fejlesztő mentor személye nem lehet független a kulturális-közösségi- és gazdaságfejlesztő folyamatoktól. Ha neki nem éri meg, akkor nem található meg a szükséges motivációs pont és az egyéni, közösségi érdekek összehangolása.

A Hungarikum törvény jó alapot szolgáltat a települési értéktárakon keresztül az adott térség értékeinek feltérképezésére, de nincs működő módszertan arra vonatkozóan, hogy ezeket az értékeket hogyan lehetne vidék- és gazdaságfejlesztő tényezővé alakítani. A közösségi terek új funkciókkal való bővítése erre a problémára is választ adhat.

Összefoglalva:

Az IKSZT-k, vidéki települési művelődési házak, közösségi terek, könyvtárak jelentős és jó infrastrukturális háttérrel

jelenthetnek. A Hungarikum törvény ráirányította a figyelmet a helyi értékekre. De mindkét folyamat félúton megállt, mert nem adott a módszertani háttérrel, hogy hogyan lehet ezeket a kezdeményezéseket valódi, közvetlen értékkepző tényezővé formálni. Ennek kulcsa a korszerű közösségi-vállalkozói kultúra fejlesztése.

A megoldást a meglévő értékekre építve a hiányzó funkciók és kompetenciák kiépítésére fókuszálva lehetne elérni.